

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. core pindinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditura; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetiri se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Pretiu de prenumeratiune

pentru Austria:

anul intregu	8 fl. v. a.
diugetate de anu	4 " " "
patrariu	2 " " "
pentru Romani'a si strainetate:	
anul intregu	12 fl. v. a.
diugetate de anu	6 " " "

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

Iacependu-se patrariulu alu IV. cu 1 octobru v. se deschide prenumeratiune noua.

Conditiumile de prenumeratiune sunt:

Pentru Austria pre unu anu	8 fl.
" " " diugetate de anu	4 fl.
" " " patrariu " "	2 fl.

Pentru Romani'a si strainetate pre unu anu 12 fl. (seu 2 #)

Pentru Romani'a si strainetate pre diugetate de anu 6 fl. (seu 1 #).

In acestu patrariu, foi'a ni ve aparé érași câte de trei ori in septemana. Dupa delaturarea catu mai curunda a unoru pedece, escate din mutarea nóstra de la Vien'a la Pesta, vom reincepe a tiené socóta mai multa de economia. Despre foisóre ne-am ingritu se fie placute si instructive.

Bani de prenumeratiune au se se trimita la adresa: Radactiunei „Albina“ in Pesta, Ungargasse nr. 23.

Pesta, 24 sept. 6 opt. 1869.

Sunt dóue caletóri, ce dau de lucru diaristice mari. Un'a e intreprinsa de Imperatés'a Eugeni'a, cea lalta o va intreprinde principele de coróna alu Prusiei.

Catu pentru Imperatés'a, nimene nu-si sparge capulu se-i gasésca veri o cauza politica; ajunge numai a luá cunoascintia despre onorurile ce i se facu, pre unde trece. A gustatu dejá onorurile Venitiei; o mai ascépta ale greciloru si ale Sultanului.

Altmintre e caletóri'a principelui prusescu. Cercustanti'a cá densulu va merge mai antáiu la Vien'a, cá va descálecá in curtea imperatésca, va primi corpulu diplomaticu, va intimpiná o primire pregatita cu cea mai mare atentiune, — a datu ansa presupunerii indreptatite cá osiste dejá o apropiare intre domnitori.

De aci se pornescu feliiure combinatiuni, dintre cari un'a, cea mai probabila, merita atentiune multa.

S'au apropiatu Austri'a de Prusii'a si prin urmare si de Rusii'a (cáci rusulu si prusulu mergu impreuna de veri 12 ani) din privintia catra Francii'a. Unu simbure de santa aliantia in editiunea a dóu'a. Este téma adeca, cá morindu Imperatulu Napoleone, se va inauguré in Franci'a republic'a cea „rosia“, carea, precum i-a invetiatu esperintia pre monarchii, este inimica neimpacabila a principiului monarchicu.

Se afirma de alta parte, oficiósa, cá aceste trei poteri nu se potu apropiá un'a de alt'a, fora a se fi contielesu mai antáiu in acele dóue cause cari pana acum produsesera sfasiari intre densele, adeca in caus'a orientului si in cea germana.

Ni se impare cá acést'a e numai o masca, o siéga. Nu se póte ca monarchii se se certe despre estensiunea influintiei, si se certe tocma in momentul candu ar fi amenintiate chiar tronurile.

Acést'a inse, de alta parte, nu eschide neci posibilitatea ca monarchii se se contielesu macar in un'a din acele cause, in cea orientala.

Conclusiunea deci e, cumca contielegerea in pomenitele cestiuni, neci este o imposibilitate, dar neci o conditiune neaparat necesaria pentru o aliantia

intre monarchii nordici delocu ce eventual'a republica francésca ar tinde érași se atace principiulu monarchicu si preste fruntariile francesci.

Astu-feliu evinemintele de la finea seculului trecutu, s'ar repeti anca mai naintea de finea cestui actualu. Cari ar fi acum urmarile?

Redeschiderea dietei unguresci,

ce se va intemplá — precum anuciase-mu — in 16 octobru stilulu nouu, chiama pre mandatarii natiunei romane se-si reocupe posturile a continuá cu barbatia lupt'a cea grea pentru drepturile natiunei.

Avemu totu cuventulu a-i dice lupt'a grea, cáci multimea suferintieloru nóstre pentru a caror'a usiorare asceptámu se lucre deputatii nostri, intrecc tóte problemele cu cáte o natiune veri odata, a potutu se insarcine pre alesii sei. Asceptámu sevarsirea de lucrari multe si grele, desi densii sunt la numeru putieni.

Suferimu pe terenulu bisericescu, cáci egal'a indreptatire a confessiuniloru este unu principiu numai prochiamat, dar nu si essecutat. Din asta privintia, observatiuni de multe feliiuri au se se facu la bugetulu ce se va asterne pentru anulu venitoriu.

Suferimu pe terenulu invetiamentulu, unde efectele legii de anu producu ingrigiri mari. De pre efectele cele rele se cunoásce irai bine dáca o lege este rea. In locu d'a a ajutá invetiamentulu, ea tientesce mai multu aiuria, ea provóca scólele se-si apere caracterulu. Activitatea barbatului de scóla se imparte intre invetiamentu si caracteru; impartita ea slabesce.

Suferimu pe terenulu intrebuintiarii limbei nóstre natiunali. Legea de anu, in locu d'a ni recunósce drepturile natiunali, ni fece numai nisce concessiuni bagatele. Acum vedemu mai pretotindenia cá ungurii nu vor se essecute neci macar acele concessiuni unguresci.

Suferimu pe terenulu materiale. Sistem'a de contributiune e totu cea vechia, ce s'a condamnatu chiar si de unguri. Acésta sistema apasa in despropoziune si preste mesura agricultur'a; — éra poporul romanu e agricolu per eminentiam.

Suferimu . . . , ci n'ajunge cadruulu unei foi a insirá tóte suferintiele nóstre.

Li dorimu deputatiloru nostri barbatii'a ce-o inspira dreptatea causei. Sufletulu loru celu mare, se nu se micisoreze, se nu se umilésca, ci se fie natiunei si mai departe „praesidium et dulce decus.“

Éra alegatoriloru li dorimu o priveghiare mai buna la pasii mandatariloru. Aprobati ce e de aprobatu, condamnati ce merita condamnare. Cei cu cugete pe-catóse, de vor sentí priveghiarea vóstra, se vor teme a 'si le realisá.

Aprobarea vóstra va incuragiá la nóue fapte bune. Condamnarea va prigoni pre celu reu, cum prigonesce consciintia crimei comise.

Li compete alegatoriloru a-si radica graiulu, si prin acést'a a influintia intr'o direptiune moralisatóra.

Alegatoriulu nu póte renuciá la acésta influintia cáci n'are dreptu a renuciá la venitoriu, carele nu e numai alu seu, ci si alu copiiloru sei.

Ne-am amagitu in caus'a sinodului bis. rom. gr. cat.

Credeamu cá S. Sa metropolitulu din Blasiu vré unu sinodu metropolitanu cu mireni, si credeamu acést'a cáci unu capu romanescu nu precepe altmintre sinodalitatea. De aceea ingepinaseramú cerculariulu S. Sale cu chóté de bucuria. Astadi inse, unu nouu cerculariu dato Blasiu 25/13 sept. a. c. vedemu cá conchiama unu sinodu numai archidiecepsanu, si compusu numai de preoti, adeca va participá fie care protopopu seu administratoru protopopescu, cate cu unu preotu ce-lu va alege protopopiatulu respectivu. Acéstu sinodu se va intruni la Blasiu in 19/7 octobru 1869. Din voiiosi ce eramu éca-ne acum cu budiele umflate.

Uimirea nóstra e cu atat'a mai mare, cu catu vedemu cá cele lalte foi romane, in locu de a pretinde adeveratulu sinodu, se punu de saluta actulu de acum. Preceperea ni sta locului. Suntemu numai noi cari dorimu unu sinodu cu mireni?!

De la diéta Bucovinei.

Desbaterile in caus'a introducerii limbei romane.

(Vedi corespondintia din Cernáuti in nr. trecut.)

ADAUSU

la ordinea de casa a dietei in ducatul Bucovinei, referitoriu la limb'a tratariiloru.

§. 1. Fie-carea din cele trei limbe indatinatate in Bucovin'a, adeca limb'a romanésca, rusésca si nemtiésca (germana) póte se fie aplicata in tratariile dietale.

Remane asiá-dara in voi'a ablegatiloru, in veri care din aceste limbe a face vorba in consultari, a asterne propuneri, a indreptá interlatiuni catra comisariulu regimului si a face reporturi in numele comitetelor.

In carea limba s'a vorbitu, se copiéza vorbele in protocólele stenografice.

§. 2. Propunerile facute de ablegati, atatu in comitete, caror'a sunt predate, cátu si in casa se supunu spre deliberare si conclusu in acea limba, in carea sunt aduse.

Propusele regimului, care se ascépta in tóte trei limbele indatenate in tíera, predandu-se comitetelor alese, se va decide in fie-care data prin unu conclusu alu casei, in carea limba sunt ele de atrasu spre consultare prealabila in comitetu si spre deliberare si conclusu plenariu in casa.

Testulu propuneriloru si alu propuselor, carele s'a luat de basa la consultare si conclusu, este singuru testulu autenticu alu legiloru respective.

§. 3. In protocólele siedintieloru, care se potu compune in fie-carea din cele trei limbe, se conscriu conclusele casei in testulu, in carele aceste s'au facutu.

De la compunerea protocóleloru inse in un'a seu alt'a din cele trei limbe indatenate in tíera se póte face abatere, dáca nu se pretinde acést'a celu putieniu de optu membri ai casei.

§. 4. Petitiuni cátra diéta se primescu in fie-carea din cele trei limbe indatenate in tíera, ele se tratéza si se resolu in limb'a incursei.

Discursulu parintelui Samuilu Andrieviciu, tienutu spre motivarea adausulu.

Inalta casa! In siedintia din 11. septembrie a. c. facendu-me organulu dorintieloru unui numeru considerabile din mediloculu nostru si insesi a unei parti precumpenitórie a poporatiunei din tíera, si cerendu procurarea unui stenografu, carele se concépa discursurile tienute in limb'a romana a tierii, precum si compunerea protocóleloru si in limb'a acést'a, mi-am reservatu in fine a face o propunere a nume, de sine statória, in cadulu, candu considerarea si reali-

sarea acestoi pretensiuni s'ar trage la indoála din óre care parte.

Ce e adeveratu, cestiunea produsa de mine, ca un'a, ce e basata pe articulu 19 din legea fundamentala de statu, in fondu nu s'a atacatu. Cu atat'a mai veheminte inse, se radicara mai multe voci, intre aceste mai virtuosu un'a fórté elocinta, in contr'a procedurii formale insistendu ca spre compunerea protocóleloru si in limb'a romana cu vigóre de autenticitate se recere unu conclusu din partea inaltei case si nu numai o dispositiune din partea presidiului.

Ve asigurú, domniloru! si reportulu stenograficu demustra, cá scopulu meu nu a mersu asiá departe, adeca pana la intrebarea, dáca autenti'a concluseru inaltei case se depinda de la copiarea loru in limb'a romana, si credu cá si pre stimatulu presidiu a fostu departe, de a voi se traga din cerculu de competintia alu inaltei case in cerculu autoritatii presidiale.

Scopulu meu modestu a fostu de a medilocu posibilitatea, ca acolo, unde este reprezentantia tierii, se fie si limb'a tierii, ca asiá-dara desbaterile si conclusele nóstre se fie intielese catu cu potintia atatu de toti cei ce sunt impreuna cu noi, catu si de poporatiunea, carea ne-a alesu si ne-a trimisu pre noi in cóci. Éra buna vointia domnului presidiu a fostu de a raspunde acestoi pretensiuni drepte si legale.

Lauda spiretului de pace din un'a si din alta parte, cá acelu incidinte s'a aplanatu, si acum dara la cestiunea, ce ni stá nainte!

In ordinea de casa nu e preiptu nemica in privintia limbei. Asta intrebare remase asiá-dara deschisa. Fiindu cá in periodulu de nainte membrii inaltei case in partea cea mai mare erau versati mai bine in limb'a nemtiésca, deveni limb'a acést'a intru intrebuintiare si asiá, pe urm'a intrebuintiarii, limba ordinaria in desbaterile dietale.

Cu tóte acestea, in sesiunile prime ale periodulu dietale trecutu, proieptele de legi din partea regimului se punu pe més'a inaltei case in trei limbe, adeca in limb'a nemtiésca, ca una ce este a regimului, in limb'a romanésca, ca un'a ce este limb'a tierii si in limb'a rusésca, ca un'a ce este indatinata in tíera. Totusi unii din ablegati din candu in candu vorbiau si in alta limba, de catu in cea nemtiésca, adeca in limb'a romanésca si insasi in cea rusésca; ba, precum demustra protocólele stenografice, se fecera si propuneri pentru respectarea acestoru dóe limbe.

Din carea cauza remasera neimplinite dorintiele manifestate si cari fu motívu, cá din insasi partea regimului incetara de a veni propositiunile in tóte trii limbele? nu e chiamarea mea a cercetá, si de si m'asiu incercó, nu asiu fi in stare, a splicá si a lamuri lucrulu. Ast'a inse sta neclatitu, cá in sesiunea presinte s'au manifestatu pretensiunile pentru respectarea limbeloru din tíera in atare modu, cá resólvarea causei acésteia nu se póte amená mai multu. Si pana ce stámu noi domniloru, pe terenulu constitutiunii din 21. Decemvre 1867, pana ce articulu 19. din legea fundamentala de statu sta in vigóre, pare-mi-se, cá realisarea unor'a ca aceste pretensiuni drepte si legale, neci nu se póte denegá.

Credu dara, cá despre necesitatea resólvării acestei intrebări, puse la ordinea dilei, nu mai póte fi indoála; si dáca din partea unoru domni din mediloculu nostru s'a observatu, cá ar fi mai oportunu si mai bine, de a remané in desbaterile nóstre dietale cu limb'a nemtiésca, dupre cum a fostu indatinatu pana acum, dáca din alta parte se privescu cestiunea limbei de o semenatura de discordia, fie-mi iertatu a dechiará, cá eu sum de alta parere.

F. adeveratu, si cu neci nu negu cá celoru multi, chiar si unor'a dintre noi, ce sunt alesii de comenele rurale, li vine mai indemana a vorbi si a tratá despre afacerile tierii in limb'a nemtiésca. Eu concedu acést'a, cá aplicandu-se nu-

mai o limba in propuneri, in proiepte de legi si in desbateri mor'a nostra legelativa merge mai usioru si macina mai rapede. Dara ce folosu din acest'a, daca unii dintre noi stau cu fetiele mahnite si, nesciindu ce se macina, striga adese: stati domniloru, ca se turnamu si noi in cosiu, seu celu putienu ni spuneti, ce macinati asiá de rapede? caci éta, si noi platimu dajdia imperatului, prin urmare se avemu parte de macinisiulu cuventului.

Cu atat'a mai putienu ar fi, dupre parerea mea, se ne decidemu pentru indemnanare, candu e vorba, de a alege intre dens'a si intre o indetorire facia cu poporul. Celu ce primesce mandatulu de deputatu, nu se representa pre sine, ci pre cea ce l'au alesu. Elu e personificarea alegatorilor; prin urmare nu póte avé alta staruintia, de catu ace'a, ca se represinte interesele si pretensiunile mandatarilor sei, fie acest'a impreunata cu osteneli, cu neplaceri si insasi cu urgia din partea contrariloru.

Asiá pricepu eu misiunea de ablegatu, si daca am cutezatu, de a respicá in punctulu acest'a convingerea mea, o facui numai cu scopulu de justificare, cu scopulu adeca, de a marturi, ca cu aducerea cestiunei de limba intru inalt'a casa, am intentionatu de a implini o detorintia, si nu de a aruncá sementia de discordia.

Nu se póte negá fapt'a, si mie neci nu mi remase ascunsa, ca cestiunea de limba a produsu in unele tieri discordia pana la inversiunare. Inse óre cestiunea acest'a ca atare este cauza de discordia? Cestiunea limbei e naturale, si precum legile naturei in genere sunt armonice, si contienu tóte in armonia; asiá si cestiunea limbei, ca un'a ce e naturala, este dupre firea sa calificata, de a produce armonia in concertulu vietiei publice. Decí nu cestiunea limbei ca atare, ci spiretulu de predominare, spiretulu de egemonia din un'a seu din alta parte, incercarea celor mai indrazneti, de a calcá in picíore drepturile altor'a; in cadiulu celu mai bunu, curagiulu, de a astupa urechile la plansorea celor'a ce reclama dreptulu loru de limba si a trece la ordinea dilei proste pretensiuni juste: acestea sunt cele ce producu alocuria discordia.

Credu inse domniloru, ca acele aspiratiuni de asuprire sunt departe de hotarele Bucovinei. Credu cu firmitate ca strigatele de prin alte parlaminte provinciale nu vor afliá resnetu in cas'a nostra si exemple straine nu se vor imita de noi.

Intiepleptiunea, simtiulu de dreptate si amórea de pace a ablegatorilor bucovineni, tóte acestea sunt unu amanetu pentru resólverea cestiunii in atare modu, carele se corespunda dorintieloru juste si legale si se nu impiedece cursulu afaceriloru nóstre legelative.

Locuitorii tierii in Bucovina de veri carea limba, confesiune si stare, au traitu si traiescu si astadi in pace si buna invoice.

Poporatiunea vechia si moscóna din tíera precum a doveditu in timpulu trecut amórea de ospitalitate, asiá scie in presente a stimá si drepturile conlocuitoriloru. Dara noi domniloru, ne-am aretá altfelu, adeca mai cu putienu simtiu de dreptate, mai cu putiena amóre de pace, atunci credu, ca am deveni in contrastu cu poporatiunea, pre carea o representamu, atunci, nu sciu, daca alegatorii nostri nu ar reclama singuri drepturile loru. La ast'a inse nu potu se ajunga trebile. Pasindu dar a cu securitate in buna voint'a si simtiulu de dreptate a Dvóstre, Domniloru, la obieptulu propunerii ce ne ocupa, marturescu nainte de tóte, ca la compunerea propunerii acesteia am plecatu din principiulu de egalitate, basatu pe articulu 19. din legea fundamentala de statu despre egal'a indreptare a nationalitatiloru si a limbeloru din tíera in scóla, dirigetoria si viétia publica; unu principiu, carele pre langa tóte ca este incorporatu in constitutiune, este mai pe sus de tóta indoiéla unu principiu dreptu si nedisputabile.

Andindu-me dicendu, ca punctulu meu de plecare a fostu principiulu egalitateri, si de dreptu, póte ca-si forméza óre cine obieptiunea, de ce nu am luat la propunerea mea in privire si alte limbe, ce se mai vorbescu de unii conlocuitori ai nostri?

Cu tóte, ca articulu 19 garantéza egalitatea de dreptu a limbeloru, egitatea acest'a nu merge ad infinitum, ci contiene si margini desfite, caci nu vorbescu despre limbe, ce se graiescu prin case de familie singuratiche ci de limbe intrebuintate in tíera, adeca de comunele tierii. Aplicandu acum articulu 19. din legea fundamentala de statu intre marginile, ce le con-

tiene, la poporatiunea de prin orasiile si satele din Bucovina, credu ca nu se póte scóte altu rezultat, de catu ace'a, ce este espusu in §. 1. din propunerea facuta de mine.

Ce se atinge de limba romana credu ca nu se va afliá unulu intre membrii inaltei case, carele ar mai voi a disputa, daca limba acest'a cu privire la poporatiunea primitiva de nationalitatea romana si la intrebuintiarea ei referitivu mai latita, este limba tierii in tóta poterea cuventului seu ba? Éra daca s'ar mai cugetá cineva de disputa, atunci asiú trebui se-lu intimpinu cu diplom'a imperatésca din 1861, cu carea s'a garantatu autonomi'a si s'a concesu marc'a tierii tocma cu privire la poporatiunea si limba romana.

In linea a dóua vine limba rusésca. Locuitorii munteni din tienutulu Putilei de ras'a slavenésca sunt primitivi. Éra in comunele de pe Ceremusiu si in cele din tienutulu Cotimanului si alu Dnistrului, parte prin colonisare parte prin usu a devenitu limba rusésca in atare mesura predominantoria, ca cu privire la marimea comuneloru si la numerositatea locuitoriloru, totu celu cu simtiulu de dreptate, trebuie se recunósca, ca acest'a limba nu este marginita in cercuri de familia, ci latita in dóne capitaniate intregi, asiá-dara o limba, careia nu i se póte denegá dreptulu de esistintia si de aplicare in afacerile vietiei publice.

Multa mai putienu de catu cea de nainte, este latita in tíera limba nemtiésca, si daca am urmá noi principiulu si esemplulu veciniloru nostri din Galici'a, atunci am trebui se devenimu si noi la asemene decisiuni in privint'a limbei nemtiesci. Dara considerandu ca ea este limba regimului si afara de acest'a o limba culta si de conversatiune, considerandu, ca in capitania tierii este predominantoria, afara de acest'a in cele lalte orasie multu intrebuintiata, considerandu in fine ca avemu in tíera si vr'o 15. comune colonisate de locuitori de rasa germana, — am locat'o in propunerea mea alaturea cu cele dóue, de a fi intrebuintiata in afacerile nóstre dietale.

Mai multe de catu trii limbe nu am potutu insirá in proieptulu adausulu la ordinea de casa pentru ca cele lalte limbe, ce se mai vorbescu in cercuri de familia, se potu considerá numai ca limbe familiare prin urmare la densele nu se refere articulu 19. din legea fundamentala de statu, carele marginesce egalitatea de dreptu in afacerile vietiei publice numai la limbele din tíera si nu dice nemica de limbele de prin case.

Ce se atinge de modulu aplicarei acestoru trii limbe la traterea afaceriloru nóstre legelative, am adoptatu modulu facultativu si nu pre celu imperativu caci numai asiá póte stá neviolatu principiulu de libertate. Eu sustienu ca nimene din ablegati se nu fie constrinsu a vorbi in o limba, pre care au ca nu o scie bine au ca nu are vointia, de a se folosi de ea; ci fie-caruia se-i fie iertatu, a vorbi in veri carea din aceste trii limbe si a face insesi propuneri si interpelatiuni in veri carea din ele.

Éra daca s'a propusu mai departe, ca propoitiunile se fie puse la votare in limba, in carea s'au facutu, pare-mi-se a fi, pe o parte postulatu unu compromisu intre membrii inaltei case, éra pe alta parte postulatu de concessiune reciprocá pentru fie-care de intre cele trii limbe.

Ce se atinge specialminte de protocolulu siedintieloru, mi s'au parutu de lipsa, a adoptá impreuna cu principiulu egalitateri de dreptu si modulu de facultativitate, restringendu-lu inse in acea mesura, carea mi se parea a fi dictata de prescriptele ordinei de casa. Numerulu adeca completu alu membriloru inaltei case este 30, asiá dara se receru celu putieu 16. membri de facia, spre a se poté face conclusu. Maioritatea absoluta din 16, este 9. prin urmare celu putienu 9. voturi sunt de lipsa, de a se poté autentica protocolulu. Dara fiindu ca din 16. membri, maioritatea de 9. nu se va scóte, daca 8. membri vor pretinde compunerea protocolulu in alta limba, asiá-dara spre a se poté autentica protocolu, ar trebui se se iee in consideratiune pretensiunea si se se compuna si in acea limba in carea se pretinde celu putienu de optu membri.

Póte se se faca si alta combinatiune, adeca dupa numerulu de 30, dupre care ar fi se se compuna protocolu si in a dóua si insasi in a trei'a limba, daca s'ar pretinde acest'a de o tertialitate din 30. adeca de 10 membri.

Lasandu dara in bun'a judecata a comitetului, de a adoptá un'a seu alt'a din acestea,

seu si óre care alta combinatiune inca mai consulta, facu in fine apelu la intiepleptiunea si simtiulu de dreptate alu inaltei case, rogand'o cu caldura, ca se binevoiesca a tratá acestu obieptu asiá, ca rezultatulu se corespunda dorintieloru si pretensiuniloru poporatiunei carea a scépta de la aleii sei numai ce'a ce este cu dreptulu, bunu si salutaru.

Brasiovu, 29 septre 1869.

Ministru de culte baronu Eótvös sosi aici alaltaieri de catra seume. La marginea districtului fu primitu de o deputatiune a magistratului si comunitatii daici, éra la marginea hotarului Brasiovilu lu asceptá o deputatiune a comunei romane bisericesci din cetate. Indata dupa sosire si facura curtenirile de bineventare diferite corporatiuni, intre cari si reprezentant'a romana bisericesci si corpulu profesoralu de la gimnasiulu romanu. In fruntea cestui din urma, d. conectoru dr. Mesiota dise Dlu ministru intre altele, ca spéra cumca Escel. Sa va scí se apretiesca si se concéda fia-carui poporu acea directiune in cultura, care se pretinde de caracterulu seu propriu nationalu. Dlu ministru in respunsulu seu evitá cu totul a reflectá la aceste vorbe.

La gimnasiulu ramanu d'aici Escel. sa fu incantatu de edificiulu maretu, si de tóte intocmirile interne atatu de corespundietóre acceptariloru comune, fu uimitu de bun'a conducere si se vedea óresi cum a nu fi crediutu nici candu se póta afliá si la Romani institute de scóla de clas'a prima si se póta gasi aici unu corp profesoralu compusu din atati barbati eminenti.

Primulu obiectu ce a zaritu Esel. sa intrandu in sala cea mare a gimnasiului, fu tabloulu celu maretu din fundulu salei, portretulu lui Mihail Eroulu. La vederea lui Esel. sa se oprí trasaritu. Impresiunea ce facu asta intemplare in multimea ce asistá, a fostu tóte poetica.

Asta deminétia Escel. sa facu o excursiune la Sacele, unde, daca e dreptu ce se vorbesc, ar avé de cugetu se infintieze o scóla reala magiara, dreptu dovéda ca Dlu Mesiota nu s'a insielatu (!) in credint'a sa despre concederea culturei nationale.

La prandiulu datu astadi in onórea Escel. sale, sasii nu se potura retiené a nu si-aretá coltii. Deputatulu Wächter intr'unu toastu afectatu s'a silitu a inaltá sinceritatea si loialitatea sasésca prin alusiunea la nemultimirea Romaniloru cu libertatea magiara. Fertatii sasi éra se primésca la toastulu lui Wächter unu respunsu bine meritatu din partea Dlu profesor Dr. Lenger, daca ministru Eótvös, vedendu ce are se urmeze, nu se grabiá a destace prandiulu prin scolarea sa tocma in momentul candu Lenger dá se vorbésca. Ministru inse va fi sciutu judecá, daca prin atare portare sasii au datu probe adeverate, ca sunt, precum se lauda, celu mai cultu poporu in Transilvani'a.

Neobositulu nostru luptatoru nationalu V. Babesiu in rentórcere de la siedintiele societatii academice, trecu astadi p'aici, oprindu-se cateva óre in otelulu „Bucuresci.“ O deputatiune compusa din fruntasii Romaniloru din cetate, condusa de Reverend. D. parocu Baiulescu veni a bineventá pe Dlu Babesiu in numele tuturor Romaniloru din Brasiovu, a-lu salutá ca pe unulu care a adusu dejá atate sacrificie frumóse causei nóstre comune si care desvólta o energia de admiratu in campulu luptei nationale. Deputatiunea rogá pe Dlu Babesiu a mai petrece o di in mediloculu Brasioveniloru, spre a li dá ocasiune se dovedésca, catu sunt de fericiti candu potu se-si manifestéze stim'a si recunoscint'a loru catra cei resoluti a trai seu a mori pentru natiune. Dlu Babesiu li multimí in terminii cei mai frumosi, i-asigurá ca este mai multu de catu convinsu despre nobilele simtieminte ale Brasioveniloru, inse desi s'ar tiené norocitu a petrece in mediloculu loru, asta-data i-e cu nepotintia a profitá de bunetatea loru din caus'a multoru afaceri ce-lu asceptá. D'aici deputatiunea trecu cu Dlu Babesiu in sala cea mare a otelului, unde se improvisá o mésa si pana la plecare deligentia se manifestara si intre pocale cele mai vie simtieminte de recunoscintia si stima reciproca.

Brasiovu in 18|30 sept. 1869.

(Ministru lu ungurescu Eótvös in partile nóstre si inca unele altele.) Déca n'ar fi caus'a si

impregiurarile atatu de serióse, mi-ar placé a glumi si a ride. Sosi alalta-ieri dlu ministru ungurescu de culte si instructiune — pentru a ni face onórea d'a ne visitá scólele si a ne indemná la cultura (caci ce alta cauza ar poté se aiba!) si tocmai atunci sosi retornandu de la Bucuresci anteluptatoriu nostru nationalu dlu V. Babesiu. — Ce intemplare contrasteca! Eótvös porni se véda scólele, Babesiu se-si caute amicii; Eótvös unu cortegiu ex offo, Babesiu din inima, si asié mai departe. Se veduira indata pe strate, Eótvös — seriosu asiú poté dice pomonoritu, Babesiu voiosu si suridiendu. Se dice ca dlu ministru a fi plecatu mai departe spre Fogarasiu si Sibiu — nemultimutu, éra Babesiu fórté multimutu. Sasii, si asta data, casti pururea, tindeau a imbetá pe dlu celu potericu cu complimente si lingusiri; dar Eótvös nu este omulu, pe care se-lu imbeti cu apa rece; elu vére scóle magiare si spiritu magiari; apoi d'astea nu se pré gasescu nici la — traditionalii prudinti si cercuspecti. La gimnasiulu romanescu dlu prorectore Mesiota se fece cam prostu si-i dise dlui Ministru unu adeveru de cele mai mari dar — mai nesuferite, i dise, ca — Esc. sa ca barbatu de mare cultura, va scí, ca adeverat'a cultura nu se póte efeptu decatu in limba si dupa firea fia-carui poporu si de buna séma avé va si chibsu! Vedi asié e bine. Éra la observatiunile dlui Ministru, ca gimnasiulu se fia impreunatu cu scóla reale, (dupa placulu seu adeca), — facea ca nu'lntielege, si totu mereu i repetá, ca noi avemu trebuintia si de gimnasiu si de scóla reale si ca lauda domnului le avemu ambele! Se dice, ca dlui Ministru ungurescu i-ar fi placutu pré multu si esteriorulu si interiorulu gimnasiului romanescu, firescu, cum nu, candu abiá se mai afla asemenea in tíera întreaga; dar adaugu gurele rele, ca numai si numai dóue mici impregiurari l'ar fi superandu: o data, ca — nu e ungurescu, si a dóua, ca nici nu voiesce se fia ungurescu! Sonst keine Schmerzen.

Inteligint'a nostra, mai anume cea oficiale si-a facutu detorint'a atatu la primirea, catu si la banchetulu si la petrecerea dlui ministru; de vr'unu entusiasmu — firescu ca nu póte se fia vorba; ba o parte insemnata din ea provocá printr'o deputatiune salutatória cu tóta ardórea inimei romane pe dlu Babesiu, ca se stee o di in Brasiovu, pentru ca Romanii se aiba ocasiune a aretá lumei, cum sciu ei se pretiuesca pe barbati de adeveratú devotamentu patrioticu si nationalu; B. inse decliná onórea respicata, scusandu-se cu intetitóriele afaceri nationali, ce-lu ascépta in Banatu, Pesta si Viena.

Dlu Ministru Eótvös cercetá si Sacele pecum se diceá, pentru a indemná pe Romanii de acolo, ca se-si impreune insemnatele medilóce materiale cu cele mai pucinu insemnate ale magiariloru, spre a infintia o scóla reale magiara. Cunoscutii nostri inse, cari petrecura pe dlu Ministru ni spunu ca densulu — din uitare seu din intiepleptiune — a lasatu pe Romani in pace! Bine a facutu. Ce fericiti am mai fi noi, se ne lase domni de unguri pururea si intru tóte in pace!

Ce va fi ispravitu dlu Ministru Eótvös in Fogarasiu, nu sciu cu de amenuntulu, dar sum convinsu ca corespundintii de acolo ai Albinei nu vor lipsi a reportá cele demne de insemnate.

In Sibiu dlu Ministru spre tóta intemplarea va fi mai multu multimutu de Romani, caci elu este óspele Esc. Sale Metropolitulu Siaguna, apoi parintele Metropolitu — este omu cu védia si cu energia. Totu ieri plecá spre Sibiu si dlu Babesiu, petrecutu de stim'a si amórea nostra cea mai sincera; — elu ni lasá multa sperantia si mangaiare.

Comisiunea internationala pentru conflictele de fruntaria intre Transilvani'a in dilele trecute si-incheiá pentru asta data lucrurile — se nu prinda mirare pe nime candu adaugu, ca — in cea mai buna armonia, spre multimirea romaniloru, dar spre superarea Zagoneniloru. Comisiunea adeca a avutu intiepleptiunea d'a separá cestiunea proprietatei private de cestiunea liniei marcale între ambele staturi. Astfelu cu acutulu dela 1792 in mana, pré usioru se constata, ca ungaro-secuii au calcatu lini'a si au intratu afundu in partea romana; deci mai batendu si unu ventu cam rece pentru domni'a magiara despre apusu, fore greutate se fece si se subscrise invoiéla, ca lini'a demarcativuala se fia reasiediatá, éra zagonenii cu pretensiunile loru de dreptu privatu se fia indrumati pe calea legi. — Cele lalte ponturi de controversa nef-

indu de natura urgente, se vor cerceta alta data. Astfel suntem informati din parte competente, din parte-mi deci dau publicitatii acesta scire cu tota rezerv'a.

Bucuresci, in 16 28 Sept.

(Siedinti'a publica si cele din urma siedintie ale societatei academice.) Dupa cum am fostu anuntiatu intr'una din corespundintiele mele de mai nainte, societatea noastra erudita si celebra siedinti'a publica solena alalta-ieri, adeca domineca in 14 26 Sept. la 12 ore de mediadi, in frumos'a si spacios'a sala a Aulei. Era adunata fruntea publicului si intiligintiei din capitala Romaniei si o cununa pre formosa de dame. Dupa deschiderea siedintiei, secretariulu generale d. Laurianu fece unu sumariu reportu despre lucrarile societatei in multele-i siedintie de estimpu, care reportu fu ascultat cu mare atentiune; apoi dlu presiedinte Helliade Radulesculu dede cuventu dlui A. Papiu Ilarianu. Despre discursulu de receptiune a dlui Papiu vi-am spusu din capulu loculu, ca va se face o impresiune pre catu se pote de buna; asi'e a si fostu intr'adeveru. Dlu Papiu nici potea alege o tema mai demna si mai nimerita, nici o potea pertrat'a mai demnu si mai nimeritu. Cateva pucine observatiuni totusi mi voiu permite a face asupr'a unoru spresiuni si tendintie — dupa mine — nejustificabili, dar la timpulu seu atunci adeca, candu discursulu dsale va fi publicatu, ce intru interesulu comunu nationale asi'u dorf se se face catu mai curendu, si pre catu s'ar pote, nu numai in limb'a romana, ci si in cea francesca si cea italiana. Opulu merita si interesulu nostru — asi'e credu ca pretinde acest'a cu totu adinsulu. Lasa se vedea Franci'a si Itali'a si preste totu lumea culta, ca, — ce a suferitu si cum s'a desceptatu din armoti'e la s'a produsu prin fortia si maiestria de catra contrarii sei — elementulu romanu in Oriente, si — las' se se convinga, ca acestu elementu n'ar fi fostu cu pontintia se nu pera dupa atate suferintie, deca elu n'ar ave unu fondu de vi'etia neesauribile, unu fondu de vi'etia, care-lu va sco'te de securu invingatoriu si din noianulu intrigeloru ce astadi se tiesu si se punu in lucrare contra lui!

Pre catu de nimeritu si demnu a fostu discursulu dlui Papiu, totu asemenea de escelinte a fostu respunsulu dlui Baritiu, resunetulu adeca, ce dede in numele societatei. Societatea prin aceste maretie acte ale victiei sale se areta deplinu la inaltimea chiamarei si pusetiunei sale, si publiculu celu numerosu, ce a asistatu la adunare si de securu si cel'a laltu, ce nepreocupatu va lua cunoscentia si va sci apretiu' aceste acte, va trebui se recunosca, ca ea desi' abia de doi ani intemeiata, tinde totusi din respoteri a si ocup'a loculu convenitu langa societatile erudite multu mai vechi ale altoru natiuni. Ddiu se-i ajute!

Siedinti'a publica tienu trei ore intregi, si indata dupa incheierea ei membrii societatei se intrunira in siedintia privata, carea tienu pana ser'a; era ieri, luni la 11 ore, de nou se intrunira la cea din urma siedintia, cu carea se necheia sesiunea anului curinte. Astfelu societatea nostra erudita estimpu tienu preste 40 de siedintie parte literarie, dar parte mai mare organisatorie, despre ale caror'a mominte mai insemnate m'am nisuitu a inform'a la timpulu seu pre on. publicu alu Albinei; mai am numai a report'a despre unele din cele din urma, anume despre urmatoriele:

Inca in siedinti'a de sambeta s'a luat decisiune a se public'a concursu cu premiu de 400 galbini pentru partea sintetica a gramaticiei. Este cunoscutu, ca gramatic'a premiata cu 300 de galbini a dlui Cipariu, cuprinde numai partea analitica, se ocupa adeca numai de elementele vorbeloru; are deci se vina acum parte a dou'a sintetica, carea se se ocupa de compusetiunea vorbeloru in propusetiuni bine regulate.

In siedintiele de domineca si de luni, s'a votatu bugetulu pre 1869/70, din care va ajunge a aminti ca venitul este preliminaru cu 64,755 franci seu lei noii, era spesele sunt puse 59,240; aretandu asi'dera unu prisosu de 5515 lei noii.

S'a luat mai departe decisiune, ca pentru sesiunea anului viitoriu dlu Sionu se-si pregat'esca discursulu de receptiune asupra marelui poetu nationale Beldimanu, asemenea dlu Cogalniceanu asupra lui Negrutiu; era cu respunsurile in numele societatei s'au insarcinatu pen-

tru celu d'antieu dlu Helliadu, pentru alu doilea dlu Jonescu.

In buroulu societatei s'au alesu totu membri de pon' acum'a anume de presiedinte Helliade, de Vicepresiedinte Cipariu, de secretariu generale Laurianu; caror'a mai adaugandu-se si de asistenti Massim si Alessandrescu Urechia, ei impreuna vor forma Delagatiunea societatei.

In Comisiunea pentru Dictionariu s'au alesu; dnii Helliade, Laurianu si Massimu, anume Helliade ca presiedinte, era Laurianu ca redactore primariu.

S'au alesu de membri onorari ai societatei filo-romanii, dnii Quinet si Vegezzi-Ruscala era dlu Popoviciu Barciianulu din Resinari de membru corespundinte.

Mai alte alegeri de noii membri nu s'au facutu, din considerentele mai vertosu, ca societatea esindu acum din epoc'a sa de organizatiune, are trebuintia de barbati de activitate literaria in fapta probata; deci punendu-se acum in lucrare Dictionariulu si Glosarielu, si publicandu-se concursu pentru partea sintetica a gramaticiei, literatii romani vor ave destula ocaziune d'a-si dovedi si activitatea si capacitatea, cari singure vor decide la alegerea de noii membri academici.

In fine merita a fi amintitu ca in diu'a din urma ajunse a se constitui sectiunea istorica a academiei, alegendu-si de presiedinte pre dlu Cogalniceanu, de vice-presiedinte pre dlu Baritiu, era de secretariu pre Papiu. Avemu asi'dera dou'e sectiuni constituite si mai remane a se constitui cu timpulu Sectiunea sciintieloru naturalu.

Cu atat'a-mi incheiu repórtele despre societatea erudita.

Bucuresci, 10 Sept. 1869.

(Gutenberg in Bucuresci.) In dilele acestea apar'u in diarielu de aici unu apelu catra Romani pentru ridicarea unui monumentu lui Gutenberg.

Cum vi se pare! Primulu monumentu in Bucuresci se fia alu lui Gutenberg Pe Lazaru l'amintesce caletoriulu numai numele unei ulitiore obscure; Tudoru Vladimirescu se vede numai ca emblem'a unei carciune; pe eroii nostri Mihaiu, Stefanu, Mircea si altii n'avuremu anca timpu a-i immortalisa prin arta lui Apele, si treb'a nostra cea mai grabnica este acum'a: a ridica monumentu marelui si ilustrului „Guth.“ inainte mergatoriulu civilisatiunei si progresulu.

Eta pecatulu nostru, eta cosmopolitismulu unde ne duce!

Astadi imortalisamu in capital'a Romaniei pe Guth. mane pe Newton, poimane pe Bethowen, in scurtu pe toti barbati mari din tota lumea, numai pe ai nostri nu. S'eu decu n'aducemu aminte si de barbati nostri, eta cum o facemu: Art 3 alu statuteloru pentru monumentulu lui Guth. dispune: „... deca medil'ocelu vor permite, se se asiedie impregiurulu acestui monument si alte dou'e busturi ale acelor'a din Romani, cari au introdusu seu patronatu mai multu arta tipografica in Romania.“

Va se dica, mai antaiu de tote Gutenberg, Gutenberg cu veri ce pretiu, apoi deca vor iert'a medil'ocelu, vom pune si dou'e busturi smerite de 2 tipografi romani.

Pentru ce se mai punemu si romani? nu sci.

Pote pentru ca se semnifice asternerea omagieloru nostre la piciorle lui Guth. seu pentru ca se intielga ori cine positiunea, ce trebuie se ocupe totu ce e romanu facia cu totu ce e importatu.

Si se mai vedeti anca un'a.

Cine au se fia acei Romani cari se aiba onorea a tien'e lui Guth. de uritu? Cine se fia? Natiunea nu sci, dar Comitetul care a gasitu pe Gutenberg, va gasi conformu Art. 13 si pe romanii, demni de a forma decoratiunea. Pucinu pesa cine vor fi.

Alte popora ridica statue fiiloru sei celoru mai populari, pe cari ii cunoscute toti copiii si-i contempleza cu orgoliu. Ce are d'a face! noi vom pune in capital'a Romaniei pe Guth. in colosu, acompaniatu de dou'e figurele totu atata de cunoscutu Romanilor, catu li e de cunoscutu Gutenberg.

Pote ca D. D. idololatri ai lui Guth. credu ca este de ajunsu se avemu pe Guth. in bronsu, pentru ca se dovedimu Sassoniloru si Francesiloru si la tota lumea, ca la noi arta tipografica

e pretiuita, este in flore, ca tienemu multu la dens'a. Unu lucru inse uita Dumeloru, uita ca strainii n'au de catu se iee in mana o carte, unu diariu tiparitu de noi, — si vor vede totmai contrariulu.

Si deca i-ar veni cuiva in gandu se puna intr'o demanetia colossulu Gth. o circulara municipale in mana?

Eta cosmopolitismulu cum ni siede de ren. Unu june romanu.

APELU

catra invetiatorii gr. res. din provinci'a Metropolitana romana. *)

Esemple de tota diu'a ne indamna si imperativu ne provoca a ne uni in cugete si n'asimtiri. Din tote partile lumei resuna vocea innaintarii si prosperarei. Sa afla constatatu pe deplinu, ca calea cea mai sigura si salutaria, ce duce la ajungerea acestui scopu, e intrunirea sociala pe terenulu intelectualu, moralu si materialu.

Vocea innaintarii ne provoca si pe noi, fratiloru Colegi! spre insocire. Devis'a noastra anca nu pote fi alt'a, de catu a infintia intruniri in cari cu poteri unite se delaturamu neajunsurile si scaderile nostre de o parte, era de alta parte se ne perfectuamu pe carier'a invetiator'esca, si se ne redicamu la acea culme a culturiei, care a o posiede cu totu dreptulu se pretinde de la noi, si cari invetiatorii altoru popora culte deja au si ajunsu.

Trebuie se ne indemne la insotire chiar starea noastra misera materiala, spre asigurarea esistintiei pe venitoriu.

Aceste tote se vor ajunge prin intrunirea in reuniri invetiatoresci tractuale si provinciale.

Reuniunile aceste ale invetiatoriloru din unu tractu scolasticu vor ave de scopu principalu: convenirea invetiatoriloru tractuali in periode semestrale, de a se califica si perfectuana pe carier'a invetiator'esca prin tienerea de discursuri si disertatiuni spre esemplu: despre agricultura, gradinaritu, pomologia, metodu scolare etc; mai departe se vor intemeia biblioteci din opere aparute pe terenulu scolasticu, pedagogicu, din opere istorice, scientifiche si din alte opere literarie, prin a caror'a lectura fie care invetiatoriu se-si pota lat'i sciintiele sale si se se pota perfectuana si mai departe; in fine prin asemene reuniri se va pote realisa si dorint'a acea mare d'a ni asigura esistintia noastra pe venitoriu prin infintierea de unu fondu ajutatoriu alu invetiatoriloru.

Tote reuniunile tractuale ar fi a se intruni in fie care anu scolasticu intr'o adunare generala a invetiatoriloru din provinci'a noastra romana Metropolitana, — unde descoperindu-si fie care invetiatoriu parerea sa individuala despre metodu scolare si impartasindu-si esperiintiele sale facute pe carier'a invetiator'esca, — le am lua la desbatere, ne am sil'i a delatura scaderile ivite in un'a seu alta privintia, — si prin contielegere comuna a statori unu metodu catu se pote de practic si corespundentiu cerintieloru timpulu, ca si pe acesta cale se potemu implini detorintiele impuse unui invetiatoriu, si se ni inlesnimu si misiunea cea grea incredintata noa pentru care suntemu responsabili atatu nainte lui Ddiu catu si nainte lumei.

E de prisosu se mai amintescu si alte arguminte, cari ni impun detorint'a de a ne intruni in reuniri, pentru ca presupunemu, ca Fratiele Vostre le sciti, credu ca si consimtit' necesitatea intemeiarii de atari reuniri.

Provocu aci numai la Reuniunile din dieces'a Caransebesiului, precum din Tractulu Dobrei si a Lipovei. — Me marginescu dara a Ve face atenti numai la vocea timpulu, ce ne provoca la insociri.

Se infintiamu dara reuniri invetiatoresci spre perfectuana noastra intielectuala si morala si spre asigurarea esistintiei nostre materiale. Si incheiamu ca firm'a convingere ca acestu Apelu nu va resuna in pustia, ci va produce una emulatiune intru infintierea de reuniri invetiatoresci. Asia se fie!

Dobra in 28 augustu 1869.

Petru Fogarasiu, m. p. conducatoriu conferintieloru si Vicepresiedinte alu reuna. inv. din Tractulu Dobrei.

*) Rogamu si pre cele lalte oo. foi romane se binevoiesca a publica acestu apelu in colonele loru.

PROTOCOLULU

Adunantiei generalei tienute din partea insocirii Alumneulu nationalu romanu din Temisior'a la 1 13 Septembrie 1869 sub presiedinti'a Dlu advocatu Atanasiu Ratiu.

(Incheiare.)

Cu tote ca astfelu de maniere a unoru domni colectanti trebuie se indigneze pre fiece carele omu cu simtiu nobilu, careteru nepetatu, iubitoriu de cultivarea tineriloru sermani dar talentati; totusi adunanti'a generala nepotendu presupune, ca acei colectanti ar fi stransu bani cu scopu de a-i retiene pentru densii, ci ca s'a netrimiterii pana acum'a se pote dora atribui altui incidentu pre carele adunanti'a generala nu-lu scie — recerca comitetulu alumnealu a retace de ocamdata din sus citatele cause numele acoloru colectanti, dar totu odata lu indruma a face provocare in genere pe calea publicitatii catra toti acei colectanti, cari precum cu scirea, asi'a si fora scirea comitetulu au strinsu bani in favorulu alumneulu si inca nu i-au strapusu pana acum'a la loculu competente. De ca si acesta provocare amicabile va remane, fora rezultatulu doritu, se-i provoca dupa nume, ai in fine candu si acest'a din urma provocare, ar remane fora rezultatulu, atunci comitetulu ca represintante competente, se face pasii cuvintios; despre a caror'a rezultatulu se relateze la adunarea generala tienenda in anulu viitoriu.

La capetulu reportulu se face propunerea de a se emite a comisiune spre recensiunea socotiloru alumneali pe anulu 1868/9.

Din reportulu presintatu se vede, cumca venitul totalu impreuna cu capitalulu repasu curatu din anu 1867/8 3326 fl. 89 cr. m. a s'a urcatu in anulu 1868/9 la sum'a inbucuratoria de 6442 fl. 23 cr. din care subtraguandu-se spesele de pre 1868/9: 1596 fl. 68 cr. remane unu capitalu curatu de 4845 fl. 55 cr. Capitalulu acest'a se cuprinde in trei obligatiuni donate 492 fl. 62 1/2 cr. La cas'a de pastrare de aici se afla 3978 fl. 86 cr. Er' in bani gata, ce au incursu cu finea lunei lui Aug. 376 fl. 6 1/2 cr. la olalta 4845 fl. 55 cr.

Fiindu ca detorasii din cele trei obligatiuni, nu numai can'au solvit' capitalulu detoriu pana astadi, dar nici restantulu interesu, prin urmare se face propunerea de a se incasa acea suma din obligatiuni pe calea judetiala.

Adunanti'a generala emite una comisiune sub presiedinti'a dlu parocu si asesoru consistorialu Petru Anca statatorea din domni: Nicolae Cosariu si Simeonu Moldovanu spre censurarea socotiloru de pe 1868/9 er' in privintia incasarii capitalulu din cele trei obligatiuni donate adeca 492 fl. 62 1/2 cr. precum si restantulu interesu de dupa acesta suma, se plenipotentieza comitetulu alum. ca representante competente a face pasii receruti la judetiulu competente.

S'a luat la pertraptare numerulu studentiloru cari sunt de a se primi pe anulu 1869/70 in alumne.

Parerea comitetulu e ca se se micisoredia numerulu alumnistiloru, ca se nu se esauredia capitalulu deja incursu fiindu ca anulu acest'a a fostu neroditoriu si asi'a nu pote promite oblate bunevoitore. Mai departe impartasesce cumca in anulu trecutulu s'au inscristu de membrii fundatori 26 de insi, de bine facatori 2 membri, er' de membri ordinari 138, prin urmare insocirea alumneala va pote de o-cam-data dispune numai cu 67 fl. 60 cr. ca interesu de dupa sum'a fundationala de 1126 fl. 81 cr. si despre tacelele incasande de la membrii ordinari de pe anulu 1869/70 cu 690 fl. precum si despre tacelele remase in restantia la membrii insocirii alumn. de pe anulu 1868/9 cu 177 fl. 50 cr. la olalta 935 fl. 10 cr.

Adunanti'a generala luandu in considerare cumca chiar in anulu celu mai neroditoriu trebuie sustienuti tineri sermani, ca cu atatu se fie mai inbucuratoare oblatele in anii cei mai roditori si asi'a nu pote primi propunerea comitetulu, de a se micisora numerulu alumnistiloru de acum ci sperandu ca si in anulu 1869/70 se vor inscrie membri, precum fundatori, ordinari asi'a si bine facatori, mai in colo fiindu de acea convingere, cumca membrii inscristi pana acum'a nu se vor intardia cu tapsele de pe anulu 1869/70 er' cei in restantia remasi de pe anulu 1868/9 nu se vor uita de obligamintele loru; afora de aceste sume se vede prospectu si de la reuniunea tienenda astadi, otaresce a se primi pe anulu scolasticu 1869/70 totu ca in anulu trecutulu 8 alumnisti.

Comitetul alumn. prezintă prelinariul pentru anul scolastic 1869/70 proiectat de densul spre aprobare séu modificare.

Dupa prelinariul asternut este a se eroga:

1. Spre prevederea a 6 alumnisti a 15 fl. la luna pe anulu intregu . . . 900 fl.
 2. Tiparirea de brosiuri despre venitele si erogatiunile alumneali si legatur'a acestor'a 32 fl. 50 cr.
 3. Tinerea unei reuniuni adeca a celei tinende astadi 120 fl.
 4. Tinerea unui balu in cetate 250 fl.
 5. Postu porto 20 fl.
 6. Timbre 2 fl.
 7. Spese neprevedute 200 fl.
 8. Unu dola fu pentru tinerea documintelor alumneali 25 fl.
- La olalta 1549 fl. 50 cr.

Prelinariul proiectat de comitetul alumnealu, se primesce cu urmatorele modificatiuni.

Rubric'a de sub numerulu curintie 1. se modifica asi: ca in locu de 6 (siese) alumnisti se se primésca pe anulu scolastic 1869/70 8 alumnisti a 15 fl. la luna, ér' punctulu alu 7. din prelinariu se modifica, in locu de 200 fl. se se prelinareze 300 fl. pentru casurile neprevedute.

Cumitetul alumn. incunoscintia adunantia generala cumca a fostu constrinsu spre inmultirea membrilor fundatori a usura acestor'a termenele solviri a sumei stipulate in termine de 4—5 ani pe langa solvirea si a interesului de dupa sum'a restanta.

Acésta dispozițiune a comitetului se apróba si totodata se plenipotentiata si pe viitoriu in catu va aflá de lipsa se aplice acésta dispozițiune si la membrii fundatori de nouu inscriendi.

In fine Dlu presiedinte multumindu adunarii generala pentru partinirea caldúrsa, i recomanda interesulu alumneului si pe viitoriu. Totu odata propune a se emite o comisiune pentru autenticarea protocolului adunarii generale.

Adunarea nepotendu remané timpu mai indelungatu in Timisióra, emite comisiune pentru autenticarea protocolului, statotória afara de Dlu presiedinte si notari ai adunarii generala din d. Georgiu Craciunescu si Pavelu Rotariu cari in diu'a de astadi protocolulu acest'a au autenticatu.

Datu in 14. Septembrie 1869.

Repetim din nr. trecut:

ANUNCIU.

In numele comitetului provisoriu a „Reuniunii invetatorilor romani gr. or. di'n dieces'a Caransebesului“ am onóre a convocá adunarea generala pe 27 septembrie s. vechiu a. c. la 9 óre a. m. pentru definitiv'a constituire si inaugurare.

Stimatii d. membri si protectori sunt rogati a participá pe terminulu prefiptu, avendu membrii de odata conformu §. 3. d'in „Statute“ a depune in cass'a „Reuniunii“ 3 pct. d'in plat'a ficsa anualá, jumetate anticipative.

Totu in intiesulu acestui §. ca membru actualu póte fi ori care invetatoriu d'in provincia bisericésca a Metropoliei dreptu maritorie resaritare romane pentru Ungaria si Transilvania.

Lugosiu in 16. Septemvre 1869.

Vasille Nicolescu, m p. presiedinte prov.

Varietati.

(†) *Procesu interesantu.* In nóptea de 15 spre 16 juniu s'a facutu in Florentia atentantu contra vietiei lui Lobbia membru la camer'a italiana. Fiindu cá Lobbia se tinea de partid'a opositiunala carea tocma pe timpulu acel'a combatea cu multa infocare nisce proiepte de lege ce nu erau populare la Italiani, suspitiunarea cá ómenii partiei guvernamentale ar fi proieptatu acestu atentatu s'a latitu fórté usioru. In scurtu timpu tota pres'a européna vorbia de acestu atentatu. Lobbia si-castiga sie-si si partitei sale simpatia poporului ér' partit'a guvernamentala perdú fórté multu din renu-

mele-i nepetatu. Acum veni timpulu ca acestu incidinte se-si schimbe de totulu fisonomi'a. Procurorulu generalu a intentatu procesu contra lui Lobbia si in acús'a sa de 14 colóne si jumetate se incérca a demústrá cá atentatulu n'a existatu, totulu a fostu numai una manevra pré calculata din partea lui Lobbia si amiciloru sei. Lobbia — dice procurorulu — a fostu vulneratu cu invoierea lui la cas'a profesorului Martinati si inca intr' unu modu de totulu nepericulosu, dup' acésta a esitu la strada, a descarcatu pistotulu si a inceputu a strigá „lotri! hoti! ucigatori! si s'a trentitu la pamentu. Acús'a procurorului contine fórté multe date speciale din cari cetitorului i se pare cá procurorulu se aiba dreptu. Spre aperarea lui Lobbia s'au ingagiatu cei mai renumiti advocati italiéni ca Mancini, Carcassi, Ceneri si Oliva.

(†) *Unificarea de mesure.* Cu vr'o cati-va ani nainte s'a tienutu la Paris una conferintia cu scopulu a medilocí in statele europene unificarea sistemei de monete si mesure, si s'au propusut spre acceptare sistemele francesci (decimale) ca cele mai corespunditórie. Cele mai multe state si-dedera consensulu la acésta, si anu se si introduse la noi sistem'a decimale la monete (bani). Acum se afirma cá in scurtu timpu se va introduce preste totu mesur'a francésca. Insemnataca acestoru réformé pentru comericiulu internatiunali e evidentá. Romani'a are de multu acestu metru.

— *In caus'a conflictului de la fruntar'a transilvania-romana.* „Ellenör“ insciintieza cá s'au pornitu dóue batalióne de infanteria, cari austro-ungurii vreu se le asiedie la granitie.

— *Pentru economi'a politica.* Orasiulu anglu Manchester a fostu cuibulu apostoliloru ce propagau comericiulu liberu, adeca stergerea tuturoru vamiloru între popóra. Aderintii li s'au imprasciatu preste totu pamentulu. Principiele lor se adusera la validitate, multu putienu, prin tóte tratatele internatiunali de comericiu. Dar néci într'unulu, acestu principiu nu gasi spresione mai chiara de catu in celu incheiatu între Angli'a si Francia. Acum anglii sunt in stare se judece si despre efectele uniu tratatu pre asemene base. Nu numai cá densii nu pré dobandescu cu esportulu in Francia, ci in unele ramuri menunte industri'a francésca ii amenintia chiar in tier'a lor. Se ascrie progreselor ce le-a facutu Francia in anii din urma. Acésta cercustantia a sternitu miscare mare in fabricatoriile angli, incepe a nu li mai placé libertatea nerestrinsa in comericiu. Ce direptiune si dimensiuni va luá acestu miscamentu nou? de ocamdata nu se póte prevedé. Pentru acum densii tindu a-i dá o colóre patriotica-filantropica. Aréta adeca cá sunt siliti a reduce numerulu lucratoriloru, nu potu se mai tíena pre cati tíenu astadi; preste acésta poporatiunea cresce in fie care anu cu 300,000, deci de unde se capete acestia de lucru, candu neci cei de astadi n'au destulu? Se emigreze? statulu ar fi pré neumanu candu i-ar sili spre a cést'a.

(*Multiamita publica.*) In decursulu anului scolasticu trecut, fiindu providutu cu unu ajutoriu de 20 fl. v. a. din partea Dlui Timoteiu Miclea jurasoru cerculu din Cacova carele pentru amicéti'a ce-o are cu inbitulu meu parinte, si din considerarea speselor mari ce are a le suportá pentru crescerea mea si aloru doui frati ai mei, — a binevoitu a mi resólve in totu anulu unu ajutoriu spre a poté continuá studiile. Deci mi tíenu de detorintia a i dechiará laudatulu Domnu binefacatoriu adunca multiamita publica pentru marimosulu ajutoriu cu care fuseiu providutu din partea Dsale. Aradu, 4 Octovre 1869. Alesandru Petroviciu studinte de V. gimn.

— *Nu intielegem.* Din Reciti'a Montana primim o corespundintia careia desplace fórté unu domnu preotu, cáci ingrigindu-se de subsistintia sa, a mersu de a licitatu cu ocaziunea vinderii girului din padure. Nu intielegem acésta desplaceré. Candu ar fi elu unu economu reu, risipitoriu, atunci ar avé corespundintele dreptu a se plange cáci ar dá esemplu reu credinciosiloru. Celu ce economiséza, merita numai lauda, — noi asié intielegem.

— *Unic'a.* Abusurile cele multe ce se incuibasera pre la bisericile si scólele nóstre, sunt mehnite vediendu cá statutulu organicu le lovesce in cátu se nu mai póta trái. Ele, acelé abusuri, facu felurite crimpitii numai ca se póta

impedecá introducerea statutului; se lupta desperate. Corespundintie de felulu acest'a am datu cetitoriloru nostri, si li vom mai dá tocm'a si in nr. venitoriu. Dar n'am potutu pana acum'a se aretánu neci o comuna in care statutulu se se fie introdusu c'o bucuria generala. Acum'a inse avemu fericiea a numi una: *Zagujeni* in pptiatulu Caransebesului. Constituirea intréga a decursu cu solenitate, in ordine, a fostu o serbatóre de bucuria. Dupa constituire, comun'a din a sa parte imbucurá pe protpplu Andrieviciu, esprimendu-i, prin o deputatiune, recunoscintia si multiamita. Sperámu multu bine de la contielegerea ce domnesce aici între preotu, invetatoriu si poporu.

Cursurile la bur'a de Viena.

(In 5. octobree.)

Imprum. de statu convertatu cu 5 % 92.50 Imprum. nationalu 68.90. Actiunile de crédito 256.50. — sortiurile din 1860, sortiurile din 1864, Obligatiunile desarcinarii de pamentu, cele ung. 75 banatice 77. transilv. 7.550 bucovin. 75. argintulu 120.15, galbenii 5.83; — napoleonii 9.81.

Langa suscrisulu, unu individu cu moralu bunu, in afacerile notariali deprinsu, se póte aplicá in calitate de odjunct; cele lalte prin epistola.

Kétegyhááz (com. Békés) 2. opt. 1869. st. n.

Alessin Popovicu, notariu. (1—3)

Publicatiune.

Dreptulu de regale a comunelor, fóste libertine, *Czebea*, si *Risca* (in cottulu Zarandu) care este proprietatea loru eschisiya — se va esarendá pe calea licitatiunei publice, pe terminu de 3 ani, continuative, in 18 octobree anulu curente 1869. dem. la 9 óre in localitatea oficiala a suscrisului; conditiunile de licitatiuni se potu privi totu deuna in órele oficiali, oferte sensale aseminea se primescu. Ce prin acésta se face publicaminté cunoscutu.

Datu in *Bai'a de Crisiu* 23 sept. 1869.

Teodoru Pop, m. p.

(3—3) jude de cercu.

Spre luare a minte!

Tóte mobilele ce se aducu in comericiulu Romaniei se procura din Viena, de aceea efesuescu eu tóte insarcinarile cu 25% mai ofinu.

Galeri'a de mobile

a lui

Jos. Raftl, Opernring 17.

se recomanda prin depositulu ei de fabrica avutu sub garantia, oferindu cele mai noi si mai fine mobile de la

mesari, tapetiaru si de lussu, garniture de salóne, chilie de prandiu si de dormitu,

divane, otomane, balzache, scamne de loganatu etc. precum si cele mai efine mobile pentru servitori. Depositu de fabricate precum orologie, cautatória, candelabre, lampe, ampele, carniése, curtine. Mai multe sute de picture pentru salóne si alte multe noi si vechi picture artistice si obiecte diverse. Carte de modelu cu 250 de desemnatura ce contine si pretiurile se póte procurá pe langa depunerea sumei de 5 fl. care suma se rebonifica la insarcinari mai mari, si e peincungiaratu de lipsa mai alesu pentru cumperatorii de cantitati mari. (9—12)

Orarie eminate si bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, renumitu de multi ani.

M. HERZ,

orologiaru orasianescu

Viena, Stephansplatz nr. 6.

in dosulu curtei lui Zwettl ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulate cu garantia pe unu ann, cu pretiulu curentu. Pentru fie-care orarin regulatu se da garantia in scriasu.

Orarie portative de Genf

calitateá cea mai eminentá esaminata de c. r. imprimaria de bani.

de argintu:		de aur:		cu 2 fedele, 8 rubini	
Orarie pentru barbati,	fl.	Cylinder, aur nr. 3, 8 rub.	30—36	email, cu diamante	58—65
		„ cu fedelu de aur	37—40	Anker	45—48
		Anker cu 15 rub.	40—44	„ cu sticle crist.	56—60
unu Cylinder cu 4 rub.	10—12	„ mai fine, fed. d'aur	46—60	„ cu 2 fedele	54—59
„ cu 2 rub. d'aur d-sar.	13—14	„ cu 2 fedele	55—58	„ email, cu diam.	70—89
Cylinder cu 8 rubini	15—17	„ cu fedelul auritu 65, 70,		Remontoir,	70, 80, 100
„ cu dóue fedele	15—17	80, 90, 100	120	„ cu 2 fed. 100, 110, 130	
„ cu sticle cristale	15—17	Remontoirs fed. d'aur	60—75		
Anker cu 15 rub.	16—19	„ cu 2 fedele	130—180		
„ mai fine cu fed. de arg.	20—23				
„ cu dóue fedele	18—22				
„ mai fine	24—28				
„ engl. cu sticla cristalina	19—25				
Orariu Anker de armia, f. dup.	24—26				
Anker Remontoir, fine se radica la urechia	28—30				
„ cu 2 fed.	35—40				
Remontoirs sticle cristal.	30—36				
Anker Remontoirs de armia	38—45				

Depositulu celu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendeluhren) fabricate proprie

cu garantia pe doi ani.

a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl. a se trage se repoteze la patrariu si la óra, 48, 50, 53 fl.
„ totu la 8, di 16, 17, 18, 19, 20 22 fl. Regulatori la luna 28, 30, 32 fl.
„ se bata la óra si la 1/2, 30, 33, 35 fl. Iupachetarea pentru unu orariu d'acéstna 1 fl. 50 cr

Reperaturile se facu hatu mai bine; insarcinari din strainetate se efesueza cu cea mai mare punctualitate trimitiu-se competintia anticipative, ori posticpendu-se de la posta; ce nu convine se primescu in schimb. Orarie, aur si argintu se primescu in schimb cu pretiurile cele mai inalte. Trimitiunda-mi-se pretiulu ori ca se primescu la urma de la posta, trimitu si in strainetate orarie, pendule, si pentru cele ce nu se tíenu trimita banii pe posta. 16—24